დამოუკიდებელი ინსპექტორის სამსახური

OFFICE OF INDEPENDENT INSPECTOR

საქმიანობის სტატისტიკური ანგარიში

2024 წლის
პირველი კვარტალი

თბილისი
2024

სარჩევი

შესავალი 3
1. ზოგადი სტატისტიკური ინფორმაცია 4
2. სტატისტიკური ინფორმაცია დისციპლინური საჩივრის 5
ავტორთა შესახებ 5
3. სტატისტიკური ინფორმაცია საქმეთა კატეგორიების შესაბამისად 6
4. სტატისტიკური ინფორმაცია სასამართლო ინსტანციების შესაბამისად 7
5. სტატისტიკური ინფორმაცია მოსამართლეთა შესაბამისად 8
6. სტატისტიკური ინფორმაცია დისციპლინური გადაცდომების შესახებ 9
7. სტატისტიკური ინფორმაცია გადაცდომის სახეებისა და 10
საქმეთა კატეგორიების შესაბამისად 10
7.1. საპროცესო ვადის დარღვევა 10
7.2. მოსამართლის მიერ სამოსამართლო უფლებამოსილების განხორციელება პირადი ინტერესის, პოლიტიკური ან სოციალური ზეგავლენით 10
7.3. მოსამართლის მიერ საქმის აცილებაზე/თვითაცილებაზე უარის თქმა, როცა არსებობს საქმის აცილების კანონით გათვალისწინებული აშკარა საფუძველი 11
7.4. სხვა გადაცდომის სახეები 11
8. დამოუკიდებელი ინსპექტორის გადაწყვეტილებების სტატისტიკა 12
9. სტატისტიკური ინფორმაცია მომზადებული დასკვნების შესახებ 13

შესავალი

წინამდებარე კვარტალური ანგარიში მოიცავს დამოუკიდებელი ინსპექტორის სამსახურის საქმიანობის შესახებ ინფორმაციას 2024 წლის 1 იანვრიდან 31 მარტის ჩათვლით.

დოკუმენტში წარმოდგენილი სტატისტიკური ინფორმაცია დამუშავებულია საჩივრის ავტორთა, საქმეთა კატეგორიების, სასამართლო ინსტანციების, დისციპლინური გადაცდომებისა და მომზადებული დასკვნების შესაბამისად.

1. ზოგადი სტატისტიკური ინფორმაცია

დამოუკიდებელი ინსპექტორის სამსახურმა 2024 წლის 1 იანვრიდან 31 მარტის ჩათვლით განსახილველად მიიღო 50 დისციპლინური საჩივარი.

საანგარიშო პერიოდში ფორმის დაუცველად შემოსულია 28 განცხადება. განცხადების ავტორებს გაეგზავნათ საჩივრის ფორმა და შევსების დეტალური ინსტრუქცია, რომლის მიხედვითაც მოსამართლის მიერ დისციპლინური გადაცდომის შესაძლო ჩადენის ფაქტზე დისციპლინური სამართალწარმოების დაწყების მიზნით, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით დადგენილი წესით, საჩივარი უნდა წარმოედგინათ.

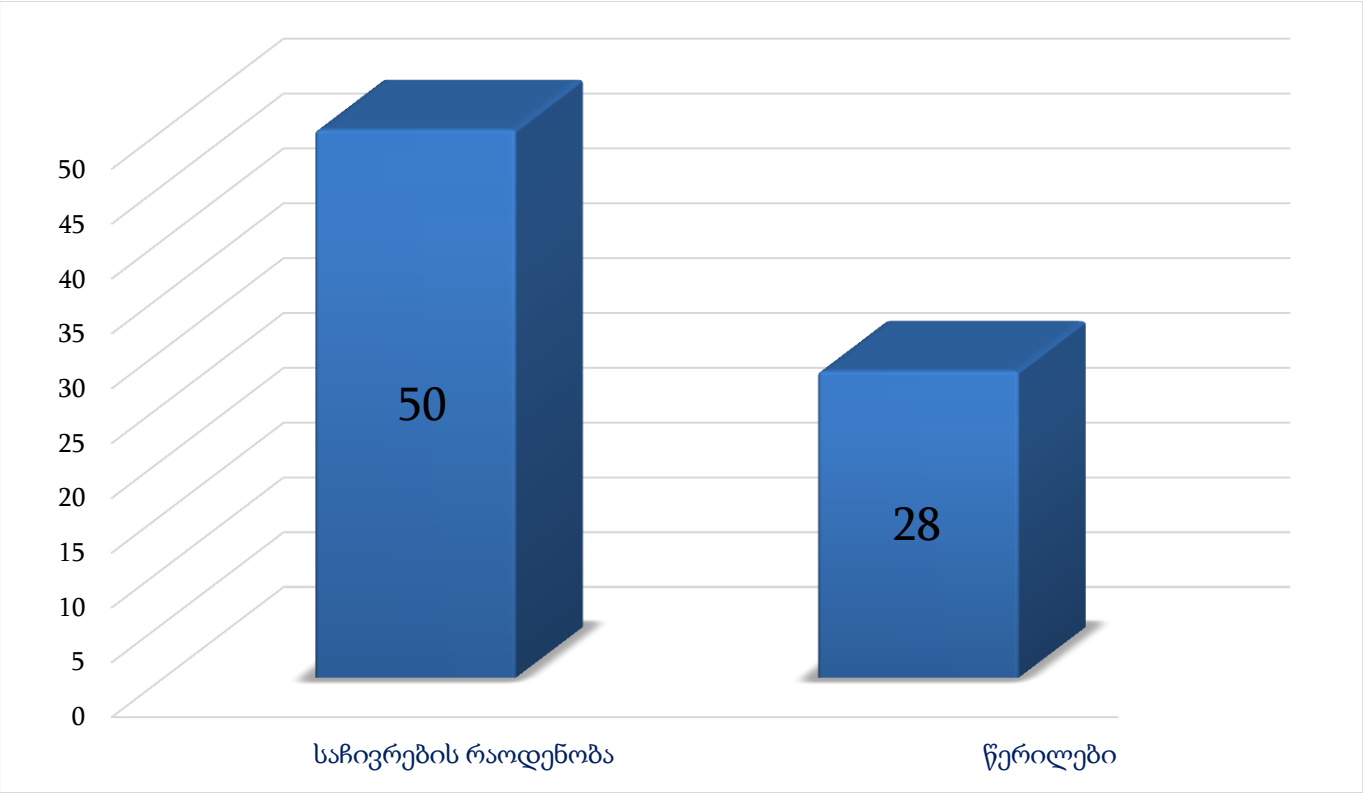

დამოუკიდებელი ინსპექტორის სამსახურის მიერ საჩივრების შესწავლის მიზნით, გაიგზავნა 91 წერილი და გამოთხოვილია წინასწარი მოკვლევისათვის საჭირო შესაბამისი ინფორმაცია.

საანგარიშო პერიოდში, ცხელ ხაზზე შემოვიდა 35-მდე ზარი. ყველა მათგანს დისციპლინური სამართალწარმოების პროცედურებთან დაკავშირებით გაეწია შესაბამისი კონსულტაცია.

2. სტატისტიკური ინფორმაცია დისციპლინური საჩივრის ავტორთა შესახებ

საჩივრის ავტორთა შესახებ სტატისტიკური ინფორმაცია დამუშავებულია „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში მითითებული ჩამონათვალის გათვალისწინებით და სასამართლოში მიმდინარე საქმეებში მათი სტატუსის შესაბამისად.[1]

2024 წლის პირველ კვარტალში საჩივრის ავტორთა უმრავლესობას წარმოადგენენ სასამართლოში მიმდინარე დავის მხარეები. მათმა საერთო რაოდენობამ საჩივრის ავტორთა 54% შეადგინა. წარმომადგენელთა მიერ შემოტანილი საჩივრების რაოდენობის მაჩვენებელი 34%-ია, დაინტერესებულ პირთა მიერ წარმოდგენილი საჩივრები 10%, ხოლო საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს აპარატის მოხელის მოხსენებითი ბარათის საფუძველზე დისციპლინური სამართალწარმოების დაწყების მაჩვენებელი 2%-ს შეადგენს.

ამასთან, საანგარიშო პერიოდში დისციპლინური სამართალწარმოება არ დაწყებულა საგამოძიებო ორგანოების შეტყობინების, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში გავრცელებული, აგრეთვე, სახალხო დამცველის წინადადებაში ან/და ანგარიშში წარმოდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე.

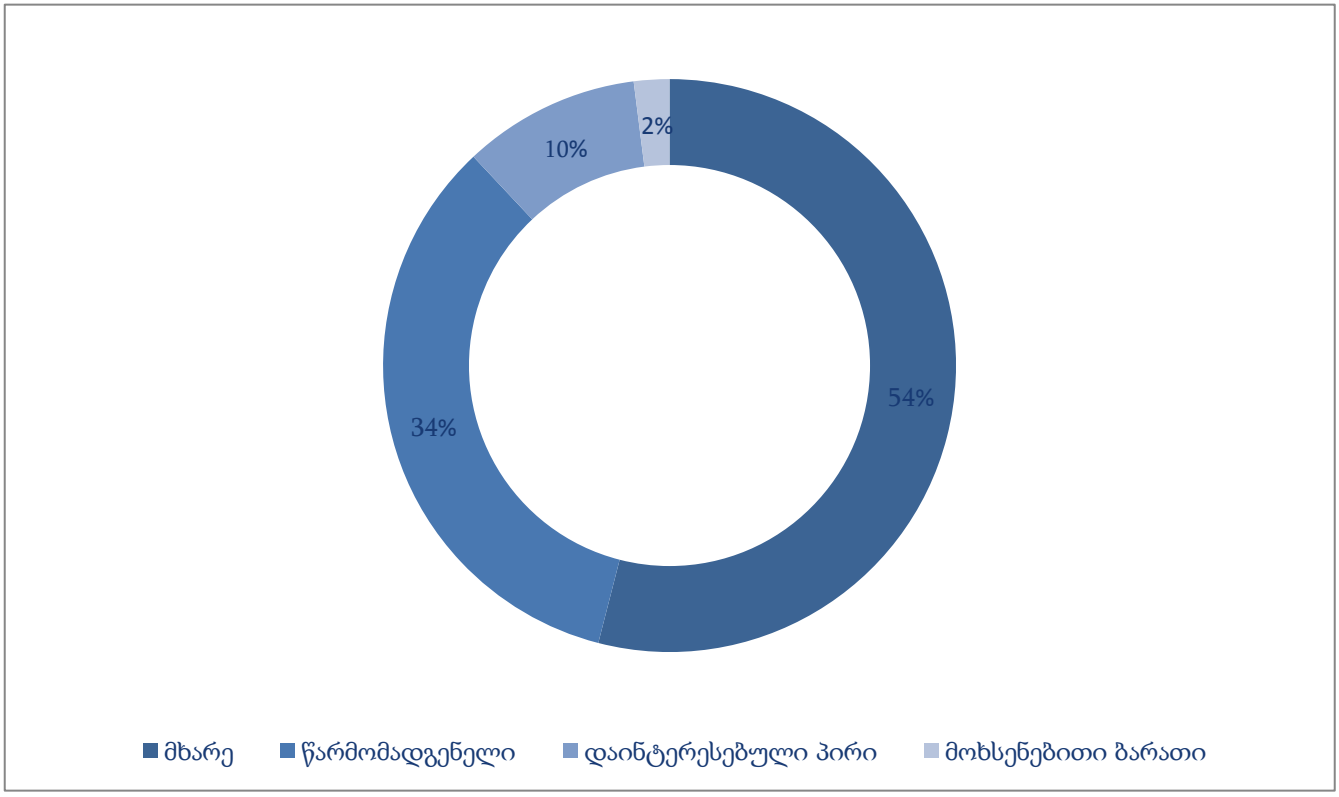

[1] საჩივრის ავტორებს წარმოადგენენ: მხარეები, წარმომადგენლები (კანონიერი წარმომადგენლები, წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირები, ადვოკატები), დაინტერესებული პირები (საქმეში მონაწილე მხარის ოჯახის წევრი, სხდომაზე დამსწრე ან ნებისმიერი სხვა პირი), სახალხო დამცველი. ასევე, დისციპლინური სამართალწარმოება შეიძლება დაიწყოს მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში გავრცელებული ინფორმაციისა და მოხსენებითი ბარათების საფუძველზე.

3. სტატისტიკური ინფორმაცია საქმეთა კატეგორიების შესაბამისად

2024 წლის პირველ კვარტალში შემოსული საჩივრების უმრავლესობა სამოქალაქო სამართლის საქმეებს შეეხება და მათი პროცენტული მაჩვენებელი 54%-ს შეადგენს, ადმინისტრაციული სამართლის საქმეებთან დაკავშირებით წარმოდგენილი საჩივრების რაოდენობა 30%-ია, ხოლო სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვის პროცესში მოსამართლეთა მიერ შესაძლო დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის თაობაზე საჩივრების 16%-ია წარმოდგენილი.

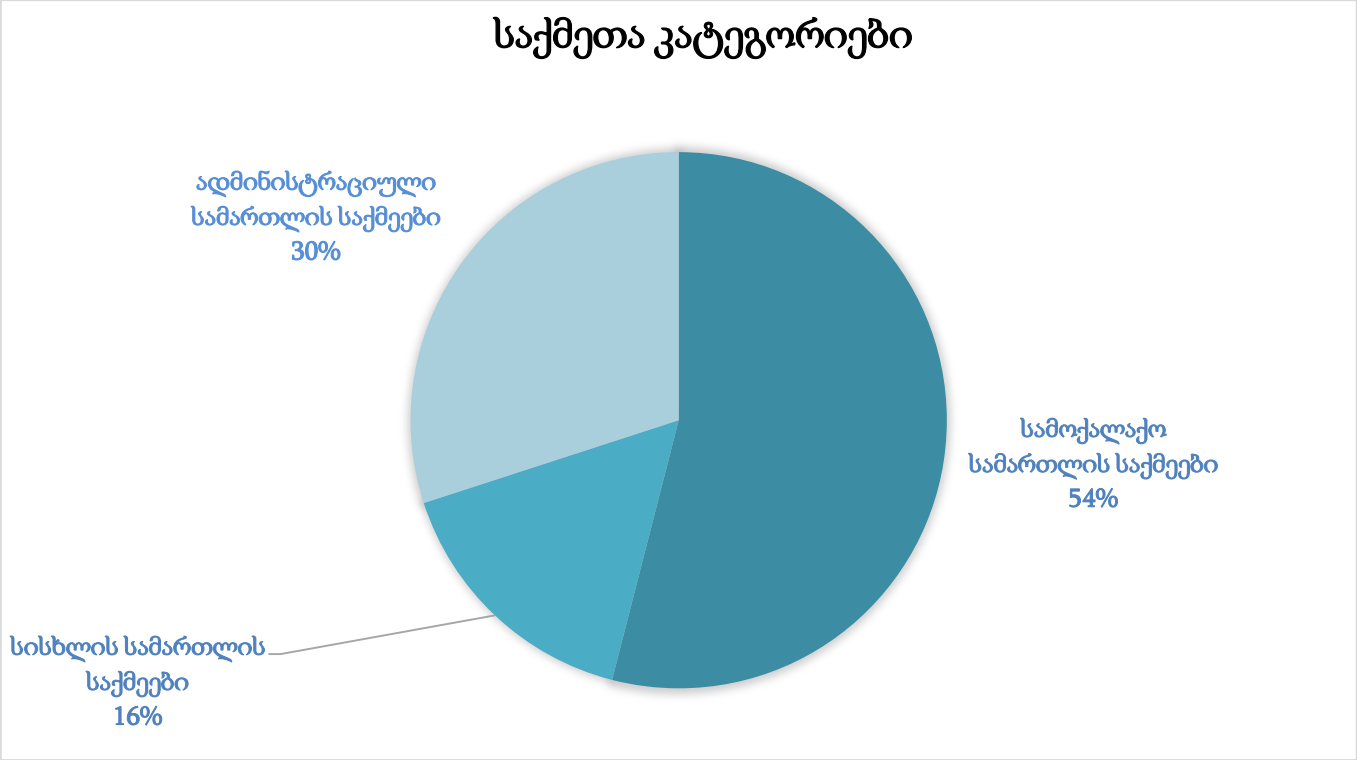

4. სტატისტიკური ინფორმაცია სასამართლო ინსტანციების შესაბამისად

საქმეთა განზოგადების შედეგად დადგინდა, რომ 2024 წლის პირველი კვარტალში საჩივრების 81% პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეებს შეეხებოდა, მეორე ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეთა მიმართ საჩივრების 13%, ხოლო მესამე ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეთა მიმართ საჩივრების - 6% იყო წარმოდგენილი.

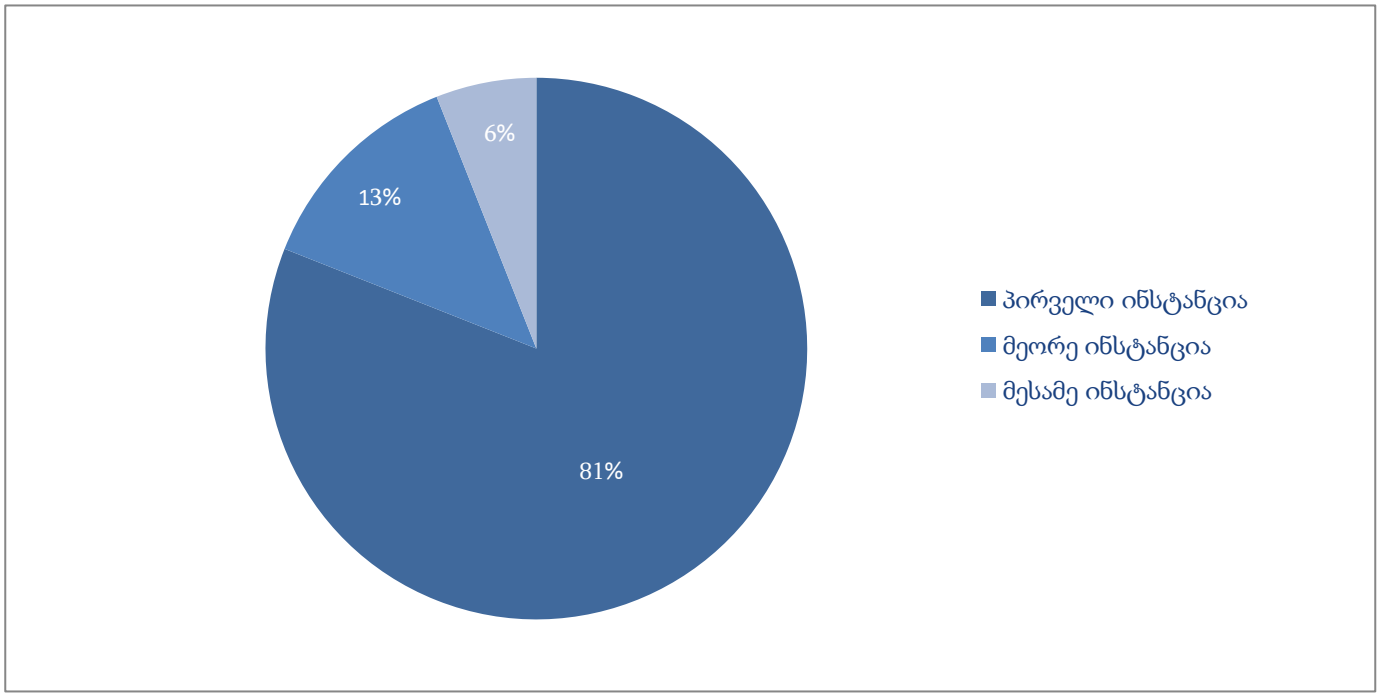

5. სტატისტიკური ინფორმაცია მოსამართლეთა შესაბამისად

საანგარიშო პერიოდში წინასწარი მოკვლევისათვის წარმოებაში არსებული 50 საჩივარი 46 მოსამართლეს შეეხებოდა.[2] მოსამართლეთა მიმართ წარმოდგენილი საჩივრების რაოდენობა სასამართლო ინსტანციებისა და საქმეთა კატეგორიების შესაბამისად შემდეგნაირად ნაწილდება:

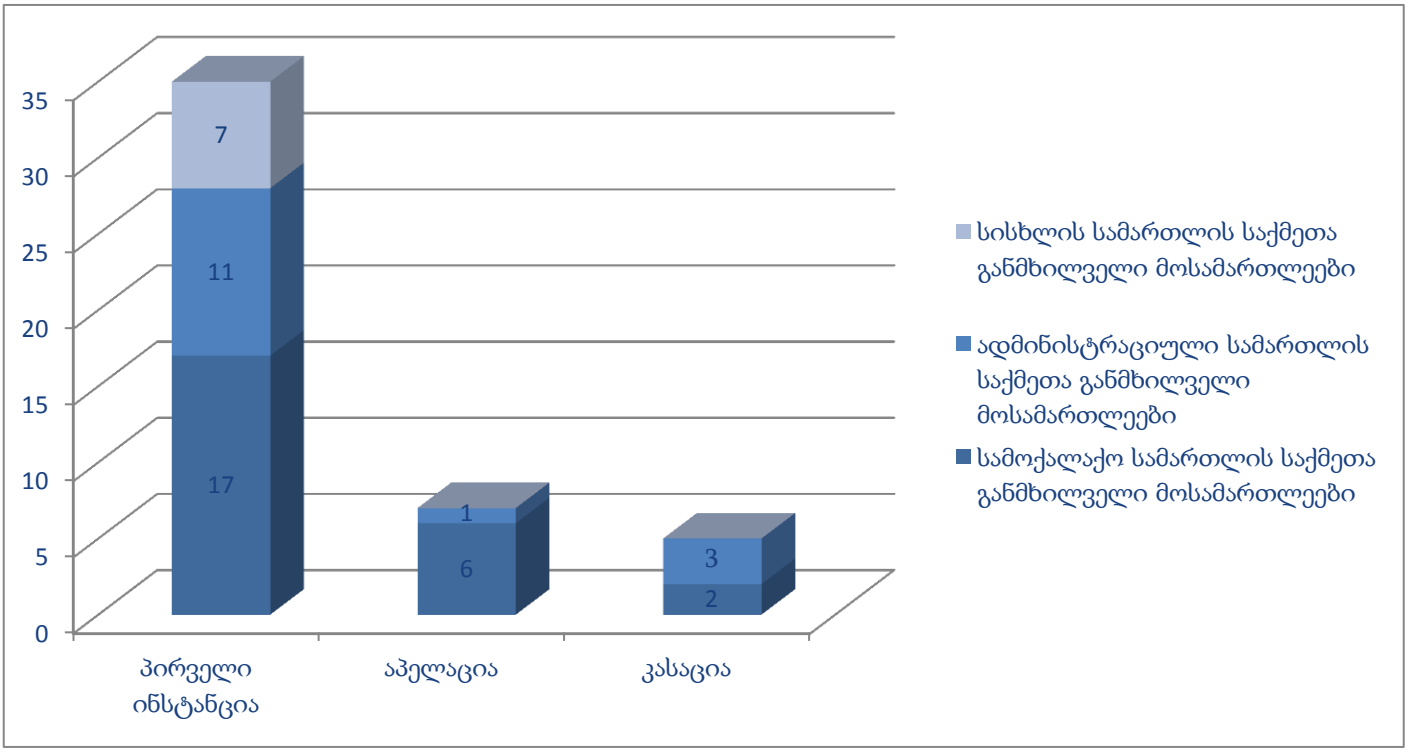

შემოსული საჩივრების მაჩვენებლისა და აღნიშნულ საჩივრებში მოსამართლეთა შესახებ მონაცემების გაანალიზების შედეგად შეიძლება მივიჩნიოთ, რომ შემოსული საჩივრების 37% პირველი ინსტანციის სამოქალაქო საქმეთა განმხილველ მოსამართლეებს შეეხება. ამავე ინსტანციის ადმინისტრაციული სამართლის საქმეთა განმხილველ მოსამართლეთა მიმართ წარმოდგენილი საჩივრების რაოდენობა 23%-ს შეადგენს, ხოლო სისხლის სამართლის საქმეთა განმხილველ მოსამართლეთა მიმართ საჩივრების 15%-ია წარმოდგენილი.

რაც შეეხება სააპელაციო ინსტანციის სასამართლოს, საჩივრების 13% აღნიშნული ინსტანციის სამოქალაქო სამართლის საქმეთა განმხილველ მოსამართლეთა მიმართ იყო წარმოდგენილი, ხოლო ადმინისტრაციული სამართლის საქმეთა განმხილველი მოსამართლეების მიმართ წარმოდგენილი საჩივრები 2%-ს შეადგენს. სისხლის სამართლის საქმეთა განმხილველ მოსამართლეთა მიმართ საანგარიშო პერიოდში საჩივარი არ ყოფილა წარმოდგენილი.

ამასთან, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა განმხილველ მოსამართლეთა მიმართ საჩივრების 6%, ხოლო სამოქალაქო საქმეთა განმხილველ მოსამართლეთა მიმართ საჩივრების 4% იყო წარმოდგენილი. სისხლის სამართლის საქმეთა განმხილველ მოსამართლეთა მიმართ საანგერიშო პერიოდში საჩივარი არ ყოფილა წარმოდგენილი.

[2] აღსანიშნავია, რომ ზოგიერთი მოსამართლე განიხილავს ორი ან სამი კატეგორიის საქმეს. ამასთან, ზოგიერთი მოსამართლის მიმართ წარმოდგენილია რამდენიმე საჩივარი. შესაბამისად, განსხვავდება მოსამართლეთა რაოდენობა შემოსული საჩივრებისა თუ კატეგორიებში მოსამართლეთა რაოდენობისგან.

6. სტატისტიკური ინფორმაცია დისციპლინური გადაცდომების შესახებ

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75[1] მუხლის მე-8 პუნქტი ითვალისწინებს 21 სხვადასხვა სახის დისციპლინურ გადაცდომას. საანგარიშო პერიოდში წარმოდგენილი საჩივრები მხოლოდ 6 სხვადასხვა ქვეპუნქტში ასახულ ქმედებას შეეხებოდა. მათი უმრავლესობა საპროცესო ვადის დარღვევასა და პირადი ინტერესით სამოსამართლო უფლებამოსილების განხორციელების შესაძლო ჩადენის ფაქტზე იყო წარმოდგენილი.

ამასთან, მხოლოდ სასამართლო გადაწყვეტილების კანონიერება სადავოდ იყო გამხდარი 6 საჩივარში, ხოლო 5 საჩივარში კანონიერებასთან ერთად საჩივრის ავტორები დისციპლინური გადაცდომის შესაძლო ჩადენის ფაქტებზეც უთითებდნენ.

32
- მოსამართლის მიერ საქართველოს საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი ვადის არასაპატიო მიზეზით არსებითად დარღვევა

10
- მოსამართლის მიერ სამოსამართლო უფლებამოსილების განხორციელება პირადი ინტერესის, პოლიტიკური ან სოციალური ზეგავლენით

3
- მოსამართლის მიერ საქმის აცილებაზე/თვითაცილებაზე უარის თქმა, როცა არსებობს საქმის აცილების კანონით გათვალისწინებული აშკარა საფუძველი

2
- მოსამართლის მიერ სხვა მოსამართლის, სასამართლოს აპარატის თანამშრომლის ან სასამართლო პროცესის მონაწილის მიმართ აშკარა უპატივცემულობის გამოხატვა

1
- სამოსამართლო უფლებამოსილების განხორციელებისას მოსამართლის სიტყვიერად ან სხვაგვარი ფორმით გამოხატული დისკრიმინაციული ქმედება ნებისმიერი პირის მიმართ ამა თუ იმ საფუძვლით

1
- მოსამართლის მიერ სხვა მოსამართლის საქმიანობაში ჩარევა საქმის შედეგზე ზეგავლენის მოხდენის მიზნით

7. სტატისტიკური ინფორმაცია გადაცდომის სახეებისა და საქმეთა კატეგორიების შესაბამისად

მნიშვნელოვანია ცალკე გამოვყოთ ინფორმაცია, წარმოდგენილ საჩივრებში, ინსტანციებისა და საქმეთა კატეგორიების მიხედვით რომელი გადაცდომის სახე ჭარბობს. წინამდებარე თავში წარმოდგენილია 42 დისციპლინურ საჩივარში მითითებული გადაცდომის სახეების ანალიზი და სტატისტიკა.[3]

7.1. საპროცესო ვადის დარღვევა

მოსამართლის მიერ საქართველოს საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი ვადის არასაპატიო მიზეზით არსებითად დარღვევის შესაძლო ჩადენის ფაქტზე წინასწარი მოკვლევა მიმდინარეობდა 32 საჩივრის საფუძველზე.

საჩივრები ძირითადად შეეხებოდა სამივე კატეგორიის საქმეებს, რომლებსაც პირველი ინსტანციის სასამართლოს მოსამართლეები განიხილავდნენ.

საქმეთა კატეგორიების შესაბამისად			ინსტანციების შესაბამისად		
სამოქალაქო სამართლის **საქმე - 18**	ადმინისტრაციული სამართლის **საქმე - 11**	სისხლის სამართლის **საქმე - 3**	პირველი ინსტანცია - **28 საჩივარი**	მეორე ინსტანცია - **4 საჩივარი**	მესამე ინსტანცია - **1 საჩივარი**

7.2. მოსამართლის მიერ სამოსამართლო უფლებამოსილების განხორციელება პირადი ინტერესის, პოლიტიკური ან სოციალური ზეგავლენით

მოსამართლის მიერ სამოსამართლო უფლებამოსილების განხორციელება პირადი ინტერესის, პოლიტიკური ან სოციალური ზეგავლენით შესაძლო დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ფაქტზე დისციპლინური სამართალწარმოების დაწყების საფუძველი გახდა 10 საჩივარში. აღნიშნული საჩივრების უმეტესობა შეეხებოდა რაიონულ/საქალაქო სასამართლოს მოსამართლეების წარმოებაში არსებულ საქმეებს.

საჩივრები წარმოდგენილი იყო სამივე კატეგორიის საქმეებზე.

საქმეთა კატეგორიების შესაბამისად			ინსტანციების შესაბამისად		
სამოქალაქო სამართლის **საქმე - 4**	ადმინისტრაციული სამართლის **საქმე - 4**	სისხლის სამართლის **საქმე - 2**	პირველი ინსტანცია - **8 საჩივარი**	მეორე ინსტანცია - **1 საჩივარი**	მესამე ინსტანცია - **1 საჩივარი**

[3] რიგ საჩივრებთან მიმართებით, საქმეთა კატეგორიებისა და ინსტანციების რაოდენობა განსხვავებულია შესაბამისი გადაცდომის თაობაზე წარმოდგენილი საჩივრების რაოდენობისგან, რადგან 1 საჩივარი შეიძლება ერთი კატეგორიის 2 ინსტანციის მოსამართლის მიმართ იყოს წარმოდგენილი ან პირიქით.

7.3. მოსამართლის მიერ საქმის აცილებაზე/თვითაცილებაზე უარის თქმა, როცა არსებობს საქმის აცილების კანონით გათვალისწინებული აშკარა საფუძველი

დისციპლინური გადაცდომის სახე - მოსამართლის მიერ საქმის აცილებაზე/თვითაცილებაზე უარის თქმა, როცა არსებობს საქმის აცილების კანონით გათვალისწინებული აშკარა საფუძველი დისციპლინური სამართალწარმოების დაწყების საფუძველი საგანი გახდა 3 საჩივარში.

აღნიშნული საჩივრები წარმოდგენილი იყო სამოქალაქო და ადმინისტრაციული სამართლის საქმეებზე.

საქმეთა კატეგორიების შესაბამისად			ინსტანციების შესაბამისად		
სამოქალაქო სამართლის **საქმე - 1**	ადმინისტრაციული სამართლის **საქმე - 2**	სისხლის სამართლის **საქმე - 0**	პირველი ინსტანცია - **2 საჩივარი**	მეორე ინსტანცია - **1 საჩივარი**	მესამე ინსტანცია - **0 საჩივარი**

7.4. სხვა გადაცდომის სახეები

დამოუკიდებელი ინსპექტორის სამსახურში დისციპლინური სამართალწარმოება მიმდინარეობდა 4 საჩივარზე, რომელიც შეეხებოდა 3 სხვადასხვა სავარაუდო გადაცდომას - მოსამართლის მიერ უპატივცემულობის გამოხატვის - 2 ფაქტს, სამოსამართლო უფლებამოსილების განხორციელებისას მოსამართლის სიტყვიერად ან სხვაგვარი ფორმით გამოხატული დისკრიმინაციული ქმედების - 1 ფაქტს და მოსამართლის მიერ სხვა მოსამართლეზე ზეგავლენის მოხდენის - 1 ფაქტს.

საქმეთა კატეგორიების შესაბამისად			ინსტანციების შესაბამისად		
სამოქალაქო სამართლის **საქმე - 3**	ადმინისტრაციული სამართლის **საქმე - 0**	სისხლის სამართლის **საქმე - 1**	პირველი ინსტანცია - **3 საჩივარი**	მეორე ინსტანცია - **1 საჩივარი**	მესამე ინსტანცია - **0 საჩივარი**

8. დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ დამოუკიდებელი ინსპექტორის გადაწყვეტილებების სტატისტიკა

საანგარიშო პერიოდში დამოუკიდებელმა ინსპექტორმა 12 საჩივრის საფუძველზე მიიღო დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის 16 გადაწყვეტილება.[4] მათ შორის:

- ✓ 7 გადაწყვეტილება დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ, ვინაიდან საჩივარი მხოლოდ მოსამართლეთა მიერ გამოტანილი აქტების კანონიერებას შეეხებოდა;
- ✓ 5 გადაწყვეტილება დისციპლინური სამართალწარმოების ნაწილობრივ შეწყვეტის შესახებ;
- ✓ 2 გადაწყვეტილება დისციპლინური სამართალწარმოების დაწყებაზე უარის თქმის შესახებ, ვინაიდან საჩივარი წარმოდგენილი იყო დისციპლინური სამართალწარმოების დაწყებისათვის დადგენილი ვადის დარღვევით;
- ✓ 1 გადაწყვეტილება დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ, ვინაიდან საჩივარი წარმოდგენილი იყო პირის მიმართ, რომელიც არ წარმოადგენს „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით გათვალისწინებულ სუბიექტს;
- ✓ 1 გადაწყვეტილება საჩივრის განუხილველად დატოვების შესახებ, ვინაიდან საჩივრის ავტორმა კანონით დადგენილ ვადაში არ გამოასწორა ხარვეზი.

კანონიერების შემოწმების შეუძლებლობის საფუძვლით სრულად შეწყვეტილი 7 დისციპლინური სამართალწარმოება შეეხებოდა:

[4] გადაწყვეტილებები მიღებულია ინდივიდუალური მოსამართლეების მიმართ. შესაბამისად, საჩივრების რაოდენობა განსხვავებულია მიღებული გადაწყვეტილებების რაოდენობისგან. ასევე, განსხვავებულია კატეგორიების შესაბამისად მოსამართლეთა რაოდენობა მიღებული გადაწყვეტილებების რაოდენობისგან.

9. სტატისტიკური ინფორმაცია მომზადებული დასკვნების შესახებ

საანგარიშო პერიოდში დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მომზადდა 41 დასკვნა 37 მოსამართლის მიმართ. აღნიშნული საჩივრები შეეხებოდა:

- ✓ საქმის განხილვის ვადის დარღვევის შესაძლო ჩადენის - 29 ფაქტს;
- ✓ პირადი ინტერესით სამოსამართლო უფლებამოსილების განხორციელების - 11 ფაქტს;
- ✓ აცილებაზე უარის თქმის - 3 ფაქტს;
- ✓ უპატივცემულობის გამოხატვის - 2 ფაქტს;
- ✓ სამოსამართლო უფლებამოსილების განხორციელებისას მოსამართლის სიტყვიერად ან სხვაგვარი ფორმით გამოხატული დისკრიმინაციული ქმედების -1 ფაქტს;
- ✓ მოსამართლის მიერ სხვა მოსამართლეზე ზეგავლენის მოხდენის - 1 ფაქტს.[5]

საქმეთა კატეგორიების შესაბამისად

სამოქალაქო სამართლის **საქმე - 21**	ადმინისტრაციული სამართლის **საქმე - 17**	სისხლის სამართლის **საქმე - 3**

ინსტანციების შესაბამისად

პირველი ინსტანცია - **34 საჩივარი**	მეორე ინსტანცია - **7 საჩივარი**	მესამე ინსტანცია - **1 საჩივარი**

დამცველის დახმარების უფლებითა და დამოუკიდებელი ინსპექტორის აცილების უფლებით არცერთ მოსამართლეს არ უსარგებლია, ისევე როგორც თვითაცილების უფლება დამოუკიდებელ ინსპექტორს არ გამოუყენებია.

[5] რიგ საჩივრებთან მიმართებით, საქმეთა კატეგორიებისა და ინსტანციების რაოდენობა განსხვავებულია შესაბამისი გადაცდომის თაობაზე წარმოდგენილი საჩივრების რაოდენობისგან, რადგან 1 საჩივარი შეიძლება ერთი კატეგორიის 2 ინსტანციის მოსამართლის მიმართ იყოს წარმოდგენილი ან პირიქით.